

การบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ 4 ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม

แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย

The Learning Academy Administration Based On The Four Noble Truths

The General Section of Phrapariyatidhamma School

Loei Province

พระมหาอาคม อตถเมธี PhramahaArkom Atthamethee

ประสงค์ หัตสรินทร์ Prasong Hatsarin

พระครูปริยัติคุณรังษี Phrakhrupariyatkhunrangsai

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เลย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Loei Buddhist Colleg.

Mariotar16@hotmail.com

Haripunchai Review 27/07/2565

Haripunchai Review 15/08/2565

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1)ศึกษาการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ 4 2)เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ 4 3)ศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ 4 โดยวิธีวิจัยแบบผสมวิธี กลุ่มตัวอย่างจำนวน 127 รูป/คน ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ จึงนำมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์และวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท

ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ 4 ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน
2. ผลการเปรียบเทียบ พบว่า ผู้บริหารและครู ที่มีตำแหน่ง ระดับการศึกษา อายุและประสบการณ์ทำงาน แตกต่างกัน โดยภาพรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

3. แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ 4 ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย 1) ปรับปรุงหลักสูตรให้มีเนื้อหาของรายวิชากระชับรัด 2) ควรจัดรายวิชาที่เนื้อหาเกี่ยวเนื่องกันไว้ ในคาบเรียนต้น ๆ ของรอบเช้าและรอบบ่าย หรือจัดรายวิชาที่เนื้อสัมพันธ์กันไว้ ต่อเนื่องกัน 3) ควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้ครูได้เรียนรู้ เข้าใจ 4) ควรมีการติดตามการเตรียมเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพอย่างต่อเนื่องเป็นระยะ 5) ควรจัดหาสื่อและเทคโนโลยีให้เพียงพอต่อการจัดสรรงบประมาณและการรับบริจาคจากผู้มีจิตศรัทธา หรือสนับสนุนให้ครูจัดทำสื่อนวัตกรรมที่เอื้อต่อการสอนด้วยการให้คำตอบแทน และ 6) ควรนำนักเรียนไปค้นหาความรู้ในแหล่งเรียนรู้ที่สอดคล้องกับบทเรียนนั้นๆ

คำสำคัญ : การบริหารงานวิชาการ, หลักอริยสัจ 4, โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา

Abstract

The objectives of this research were 1) to study academic administration according to the Four Noble Truths 2) to compare the level of opinions towards the academic administration according to the Four Noble Truths 3) to study the guidelines for the development of academic administration according to the Four Noble Truths This study was carried out by means of mixed-method research. A sample group included 127 people and 5 key informants. The data collection tools were questionnaires and interview forms. The obtained data were analyzed by using the computer software packages and contextual content analysis.

The findings revealed that:

1)The academic administration according to the Four Noble Truths in Phrapariyattidhamma Schools, affiliated with the Department of General Education, Loei Province, as a whole, showed a high mean value in all aspects.

2)Based on the comparison, the opinions of overall, classified by position, education levels, age, and work experience were different in all aspects with a statistical significance level of 0.05.

3)The guidelines for academic administration according to the Four Noble Truths were 1) the schools should improve the curriculum so that the content of the course is compact; 2) difficulty subjects should be organized in the early classes of the

morning and afternoon sessions or courses that are related to each other should be arranged continuously. 3) workshops should be organized so teachers can learn, understand 4) the preparation of documents related to quality assurance should be continuously and periodically monitored. 5) adequate media and technology should be provided by allocating budgets and accepting donations from people or teachers should be encouraged to create innovative materials that facilitate teaching through compensation. 6) students should be taken to search for knowledge in learning sources that are consistent with that lesson

Key word : Learning Academy Administration, The Four Noble Truths, The General Section Of Phrapariyatidhamma School

บทนำ

“การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างและพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติและคุณธรรมของบุคคล สังคมและบ้านเมืองใดให้การศึกษาที่ดีแก่เยาวชนได้อย่างครบถ้วน พอเหมาะในทุก ๆ ด้าน สังคมและบ้านเมืองนั้นก็จะมีพลเมืองที่มีคุณภาพ ซึ่งสามารถธำรงรักษาความเจริญมั่นคงของประเทศชาติไว้ และพัฒนาให้ก้าวหน้าต่อไปได้โดยตลอด” (พระบรมราโชวาท, 2558) เป็นพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ทรงมีพระราชดำรัสความสำคัญของการศึกษาว่าเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติที่ประเทศกำลังก้าวเข้าสู่สังคมขนาดใหญ่ ทั้งในระดับภูมิภาคและสังคมโลก ประกอบกับในภูมิภาคนี้จะมีการรวมตัวกันเป็นประชาคมอาเซียนมีความพยายามที่จะเชื่อมโยงกันของประเทศในอาเซียนกับนอกภูมิภาคอาเซียนจึงมีความจำเป็นต้องสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศรวมทั้งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และระบบ Logistics ที่สำคัญของประเทศทั้งด้านการคมนาคม การสื่อสาร การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศที่สำคัญมากและขาดไม่ได้ คือ การพัฒนาคน เพราะฉะนั้นจึงเป็นโจทย์สำคัญของการจัดการศึกษาและปฏิรูปการศึกษาของไทย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2556) โดยกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดเป้าหมายการจัดการศึกษาไว้ โดยมุ่งจัดการศึกษาที่เป็นเลิศด้วยการทำให้โรงเรียนมีคุณภาพ การเรียนการสอนมีคุณภาพ ห้องเรียนมีคุณภาพ และผู้เรียนมีคุณภาพได้มาตรฐานสูงในระดับสากล แนวนโยบายและแนวปฏิบัติดังกล่าวข้างต้นจะบรรลุผลสำเร็จมากน้อยเพียงใดจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือของทุกฝ่ายในการจัดการศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับโรงเรียนเพราะโรงเรียนเป็นหน่วยงานในระดับปฏิบัติที่สำคัญที่สุดที่จะนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2542)

สถานศึกษามีหน้าที่ให้การศึกษาแก่ประชาชนจึงต้องนำหลักการดังกล่าวมาดำเนินการโดยมีเป้าหมายในการจัดการศึกษา คือ ทำให้ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข ถ้าหากโรงเรียนดำเนินการไม่เป็นไปตามแผนการพัฒนากิจการงานวิชาการก็น่าจะพิจารณาได้ว่าโรงเรียนประสบความล้มเหลว ในทางตรงกันข้ามโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงานวิชาการโรงเรียนนั้นก็สมควรได้รับการยกย่องยอมรับว่าเป็นโรงเรียนที่ดำเนินการกิจได้ผล (อุทัย บุญประเสริฐ, 2538) ซึ่งการบริหารงานในโรงเรียนที่สำคัญที่สุดก็คือ การบริหารงานวิชาการ ถือเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษาเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จและความล้มเหลวในการจัดการศึกษาโดยเฉพาะการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีผลกระทบต่อคนส่วนใหญ่ของประเทศ (รุ่ง แก้วแดง, 2541) การบริหารงานวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญยิ่ง เปรียบเสมือนหัวใจของโรงเรียน โรงเรียนจะมีคุณภาพหรือดีอยู่คุณภาพขึ้นอยู่กับการบริหารงานวิชาการ ถ้างานวิชาการอ่อนงาในด้านอื่น ๆ ก็อ่อนตาม (Van Miller, 1965)

การจัดการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย มีโรงเรียนที่อยู่ในจังหวัดเลยจำนวน 15 โรงเรียน เปิดสอนตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จากรายงานการประเมินคุณภาพการศึกษา (SAR) ประจำปีการศึกษา 2563 พบว่าผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ลดลง ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ การงานอาชีพและเทคโนโลยีและภาษาอังกฤษ จากการเปรียบเทียบคะแนนเชิงปริมาณและพัฒนาการทางการเรียนรู้ของนักเรียน ระหว่างปีการศึกษา 2562 และปีการศึกษา 2563 พบว่า กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีระดับคะแนนอยู่ในระดับคุณภาพพอใช้ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์มีระดับคะแนนอยู่ในระดับคุณภาพพอใช้ ต้องปรับปรุง กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์มีระดับคะแนนอยู่ในระดับคุณภาพพอใช้ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีมีระดับคะแนนอยู่ในระดับคุณภาพพอใช้ และภาษาอังกฤษ มีระดับคะแนนอยู่ในระดับคุณภาพพอใช้ (คม พวงยยะ, 2563) แสดงให้เห็นว่า การพัฒนาการทางการเรียนรู้ของผู้เรียนลดลง นับเป็นปัญหาสำคัญที่จำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไขคุณภาพของการเรียนการสอน จึงเป็นภารกิจสำคัญของผู้บริหารที่จะต้องบริหารสถานศึกษาเพื่อเร่งรัดยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนให้ที่มีประสิทธิภาพสูงขึ้น ผู้บริหารที่ดีจะต้องเลือกวิธีการทำงานที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพเพื่อให้งานนั้นบรรลุจุดหมายที่วางไว้ (ภิญญู สาธร, 2526)

การบริหารเชิงพุทธเป็นการนำเอาหลักธรรมของพระพุทธศาสนามาประยุกต์กับวิชาสมัยใหม่ โดยการใช้หลักธรรมเป็นเครื่องมือในการพัฒนาองค์กร ย่อมทำให้องค์กรนั้น เป็นองค์กรที่มีสันติภาพ

เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ มีความสามารถในการบริหารจัดการตนเองได้ รักษาความสมดุลของสิ่งแวดล้อม และเป็นองค์กรที่มีจิตวิญญาณหรือมีจิตสำนึกชุมชน (สัญญา สัญญาวิวัฒน์ และชาย สัญญาวิวัฒน์, 2550) เป็นการประสานความเชื่อ แนวคิดในเชิงจริยธรรมของสังคมเข้ากับการปฏิบัติหน้าที่ (ฉันทนา จันทรบรรจง, 2541)

การสะท้อนสภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลยนั้น ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมในจังหวัดเลย และบูรณาการหลักพุทธธรรม (อริยสัจ 4) ประกอบด้วย สภาพปัญหา ที่มาของปัญหา การแก้ไขปัญหา และแนวทางการแก้ไขปัญหา ที่มีความสอดคล้องกับหลักการบริหารงานวิชาการ ตลอดจนทรัพยากรที่เป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญในการบริหาร เพื่อนำมาสร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการเชิงพุทธบูรณาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรมในจังหวัดเลย อันจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร ครูผู้สอน สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ 4 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลยจำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา อายุ และประสบการณ์ทำงาน
3. เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย

วิธีการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสม (Mixed Method) โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยเป็นการวิจัยเชิงสำรวจและการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูสอน ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลยจำนวน 190 รูป/คน (สำนักงานเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 7, 2564) และสุ่มจากเขตการศึกษาตามสัดส่วนออกมาเป็น กลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางคำนวณของ Krejcie & Morgan ได้จำนวน 127 คน โดยผู้วิจัยได้เลือกสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย

(Simple Random Sampling) และกลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูลสำคัญ (key Informants) ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้อง โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purpose Sampling) จำนวน 5 ท่าน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) และแบบสัมภาษณ์ (Interview form) เป็นเครื่องมือในการวิจัยโดยดำเนินการดังนี้ **ลักษณะของแบบสอบถาม (Questionnaire)** แบบสอบถาม มีลักษณะปลายปิดและปลายเปิด โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ตำแหน่ง การศึกษา อายุ และประสบการณ์ในการทำงานมีลักษณะเป็นคำถามแบบปลายปิดให้เลือกตอบแบบ ตรวจรายการ (check list) จำนวน 4 ข้อ **ตอนที่ 2** เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงาน วิชาการตามหลักอริยสัจ 4 ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย จำนวน 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ 3) ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการ 4) ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 5) ด้านการพัฒนาและการส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ และ 6) ด้านการพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ตามหลักการของ (Likert) (สุวรี ศิริโกการภิมย์, 2546) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จำนวน 28 ข้อ **ตอนที่ 3** เป็นแบบสอบถามเกี่ยวข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการตามหลัก อริยสัจ 4 ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย แบบสอบถามมีลักษณะเป็น แบบปลายเปิด (Open - ended)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 แบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้ 1.ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือขออนุญาตในการแจกแบบสอบถามจาก ศูนย์บัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เลย ถึง ผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม จังหวัดเลย 2. ผู้วิจัยได้นำหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูล เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากประชากรที่เป็น กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ 3. ดำเนินการแจกแบบสอบถาม จำนวน 127 ฉบับ โดยการแจก ด้วยตนเอง 4. ดำเนินการเก็บแบบสอบถามที่กลุ่มตัวอย่างทำการตอบเรียบร้อยแล้ว 5.ตรวจความถูกต้อง ความครบถ้วนสมบูรณ์ แล้วไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์ตามขั้นตอน ดังนี้ 1. ผู้วิจัยได้นำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เลย เพื่อ

ขออนุญาตเก็บข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ 4 ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย จำนวน 5 รูป/คน 2. ดำเนินการนัดหมายวันเพื่อสัมภาษณ์ 3. ดำเนินการสัมภาษณ์ 4. นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางการศึกษาสถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ การใช้สถิติจำนวน (Frequency) และร้อยละ (Percentage) การหาค่าเฉลี่ย (mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) การใช้สถิติทดสอบค่าที (t-test) และใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2541) และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique)

ผลการศึกษา

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1. ศึกษาการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ 4 ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย พบว่า การบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ 4 ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย ในภาพรวม พบว่า การบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ 4 ประกอบด้วย การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา การวัดผลประเมินและการเทียบโอนผลการเรียน การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ และการพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อ ตามตารางที่ 1 ดังนี้

การบริหารงานวิชาการ ตามหลักอริยสัจ 4	n=127		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	3.92	0.59	มาก
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	3.94	0.51	มาก
3. ด้านการวัดผลประเมินและการเทียบโอนผลการเรียน	3.90	0.59	มาก
4. ด้านการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา	3.92	0.59	มาก
5. ด้านการพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	3.80	0.68	มาก
6. ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	3.90	0.52	มาก

ค่าเฉลี่ยรวม	3.90	0.50	มาก
--------------	------	------	-----

จากตารางที่ 1 พบว่า การบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ 4 ค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และในรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งเรียงด้านจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้, การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา, การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา, การวัดผลประเมินและการเทียบโอนผลการเรียน, การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้, และการพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อ ตามลำดับ

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ 4 ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย ด้วยการทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance: ANOVA) จำแนกตามปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล พบว่า ตำแหน่ง ผลการวิจัย พบว่า โดยภาพรวม มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า แตกต่างกันในทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ระดับการศึกษา ผลการวิจัย พบว่า โดยภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ไม่แตกต่างกันในทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานเช่นกัน อายุ ผลการวิจัย พบว่า โดยภาพรวม มีความแตกต่างที่ 0.00 ซึ่งแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า แตกต่างกันในทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ จึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีของเชฟเฟพบว่า ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 26-30 ปี มีความคิดเห็นด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา, และด้านการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา แตกต่างจากผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 31-35 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 26-30 ปี มีความคิดเห็นด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้, ด้านการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน, และด้านการพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา แตกต่างจากผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 31-35 ปี กับ มีอายุมากกว่า 35 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ของบุคคลทุกช่วงอายุมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.00 และประสบการณ์ทำงาน ผลการวิจัย พบว่า โดยภาพรวม มีความแตกต่างที่ 0.04 ซึ่งแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า แตกต่างกันในด้านด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้, ด้านการวัดผลประเมินและการเทียบโอนผลการเรียน, และด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ อย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ จึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีของเซฟเฟ่ พบว่า ผู้ที่มีประสบการณ์ทำงานตั้งแต่ 5-10 ปี มีความคิดเห็นด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้, และด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ แตกต่างจากผู้ที่มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และผู้ที่มีประสบการณ์ทำงานต่ำกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นด้านการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน แตกต่างจากผู้ที่มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา, ด้านการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา, และด้านการพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ของบุคคลทุกช่วงอายุมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ 4 ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย ผลการวิจัยพบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักอริยสัจ 4 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนได้นำเอาหลักอริยสัจ 4 มาบูรณาการใช้ในกระบวนการตัดสินใจหาทางเลือกเพื่อการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการเรียนการสอนไปในทางที่ดีเหมาะสมกับผู้เรียนและสถานศึกษา การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การนำหลักสูตรไปใช้การนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินหลักสูตรตลอดจนการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามหลักอริยสัจ 4 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนได้จัดกิจกรรมเพิ่มประสบการณ์แก่ผู้เรียนให้สอดคล้องกับความสนใจ ความต้องการของผู้เรียน ส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายตลอดจนการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสม ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนตามหลักอริยสัจ 4 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ได้พัฒนากระบวนการตรวจสอบและตัดสินคุณภาพของผู้เรียนด้านความรู้ ทักษะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามหลักอริยสัจ 4 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ได้จัดให้มีกระบวนการพัฒนาการศึกษา เพื่อตรวจสอบ ควบคุม ประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย การประกันคุณภาพภายในและการประกันคุณภาพภายนอก ด้านการพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาตามหลักอริยสัจ 4 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ได้ประสานความร่วมมือในการผลิต จัดทำ พัฒนาและการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอน และด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ตามหลักอริยสัจ 4 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีสำรวจและสนับสนุนให้ครูใช้แหล่งการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งในสถานศึกษา ชุมชนท้องถิ่น ในเขตพื้นที่การศึกษาและเขตพื้นที่

การศึกษาใกล้เคียง และจัดระบบและข้อมูลแหล่งการเรียนรู้ภายใน โรงเรียนให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน

อภิปรายผลการวิจัย

อภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า ส่วนใหญ่เป็นครูผู้สอนจบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีอายุมากกว่า 35 ปี ทำงานมานานกว่า 10 ปี เห็นว่าการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เพราะการบริหารงานวิชาการนั้นถือเป็นกุญแจไขผลสัมฤทธิ์ทางเรียนของนักเรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา และผู้บริหารงานวิชาการควรเป็นผู้นำทางการบริหารแก่ส่วนงานอื่น ๆ ในสถานศึกษาเพื่อให้งานมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ แพนทีไลดส์ (Judy R Pantelides, 2012) ได้ศึกษาความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน กล่าวว่า ไม่มีองค์ประกอบใดของพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางเรียนของนักเรียนได้ เพราะเมื่อผู้บริหารควรเป็นคนเก่งงานวิชาการก็สามารถขับเคลื่อนงานของสถานศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งประสิทธิภาพของโรงเรียนจึงมีความสัมพันธ์กับความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร เพื่อให้สถานศึกษาเป็นที่พึงพอใจของนักเรียนและผู้ปกครอง รวมถึงครูด้วย การบริหารงานวิชาการจึงควรมุ่งเน้นการพัฒนาระบบการเรียนรู้เป็นอันดับแรก ซึ่ง พระอุเทน อุเทโน (พระอุเทน อุเทโน, 2545) ได้ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างมากกับการบริหารงานวิชาการในการจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมในสถานศึกษาและกิจกรรม การวัดและประเมินผล หลักสูตร การนิเทศภายในสถานศึกษา และสื่อการสอนและแหล่งเรียนรู้ ตามลำดับ สอดคล้องกับ กัลยรัตน์ หล่อมนพรัตน์ (กัลยรัตน์ หล่อมนพรัตน์, 2565) ที่ได้วิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กล่าวว่า สภาพปัจจุบันครูมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ครูควรมีส่วนร่วมในการนิเทศการศึกษาอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะการวางแผนการนิเทศการเรียนการสอน ความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมบริหารงานวิชาการของครู 3 ลำดับแรกคือ การวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา การวัดและการประเมินผล และการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา

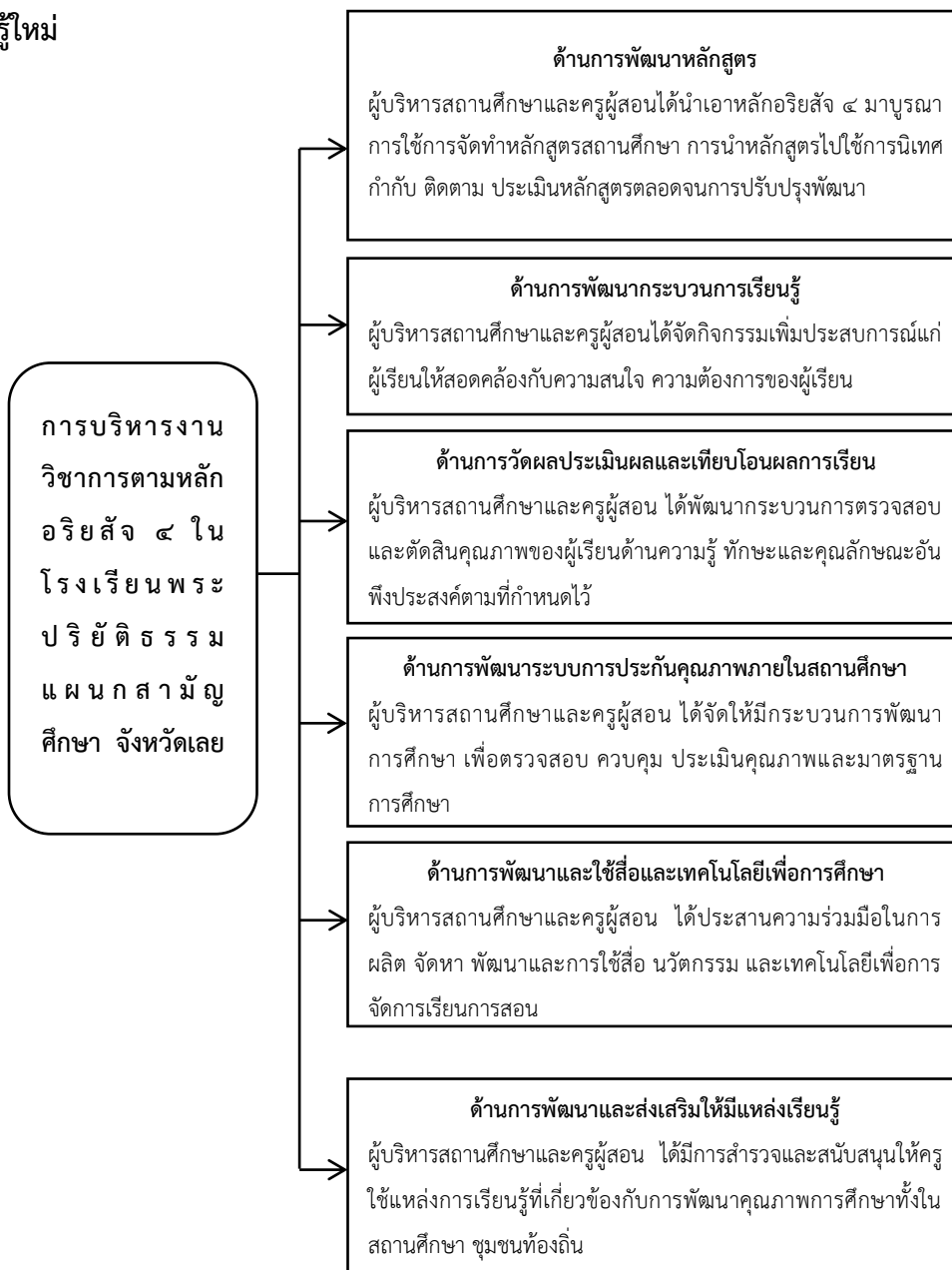
อภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ 4 ในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย พบว่า ผลการ

วิเคราะห์ข้อมูลวิจัยเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ 4 ด้วยการทดสอบค่าที จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันในทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนจำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ก็ไม่มีความแตกต่างกันในทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า ผู้บริหารและครูมีแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารที่ต่างกันเนื่องจากบริบทการทำงานที่ไม่เหมือนกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วีรวิทย์ อารีสวัสดิ์และ ศันสนีย์ จะสุวรรณ (วีรวิทย์ อารีสวัสดิ์และ ศันสนีย์ จะสุวรรณ, 2565) ได้วิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเอกชน ระดับประถมศึกษาของจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ปัจจัยที่ส่งต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเอกชนระดับประถมศึกษา โดยภาพรวมทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ลำดับ ค่าเฉลี่ย คือ ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน ปัจจัยด้านครูผู้สอน ปัจจัยด้านอาคารสถานที่ ปัจจัยด้านงบประมาณ และปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา

อภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการตามหลักหลักธรรมอริยสัจ 4 ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย พบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาจากแบบสัมภาษณ์ของกลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูลสำคัญที่มีความคิดเห็นต่อแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ 4 พบว่า 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ควรปรับปรุงหลักสูตรให้มีเนื้อหาของรายวิชาการที่รัดกุม และให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน 2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ควรจัดรายวิชาที่เนื้อหายากไว้ในคาบเรียนต้น ๆ ของรอบเช้าและรอบบ่าย หรือจัดรายวิชาที่สัมพันธ์กันไว้ต่อเนื่องกัน สอนด้วยวิธีที่หลากหลายช่วยกระตุ้นความสนใจต่อการเรียน และรับสมัครครูที่เรียนจบในรายวิชาที่เปิดสอน 3) ด้านการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน ควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้ครูได้เรียนรู้ เข้าใจ และสามารถนำวิธีการวัดผลและประเมินผลมาใช้ได้จริง และวัดผลแบบผสมวิธี เช่น แบบทดสอบ การถาม-ตอบ การสังเกต การทดลอง การทำชิ้นงาน เป็นต้น เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่เป็นเชิงประจักษ์ 4) ด้านการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ผู้บริหารควรติดตามการเตรียมเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพอย่างต่อเนื่องเป็นระยะ และให้คำแนะนำเกี่ยวกับระบบประกันคุณภาพอย่างถูกต้องและชัดเจน 5) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ควรจัดหาสื่อและเทคโนโลยีให้

เพียงพอด้วยการจัดสรรงบประมาณและการรับบริจาคจากผู้มีจิตศรัทธา หรือสนับสนุนให้ครูจัดทำสื่อ นวัตกรรมที่เอื้อต่อการสอนด้วยการให้คำตอบแทน และ 6) ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่ง เรียนรู้ ควรนำนักเรียนไปค้นหาความรู้ในแหล่งเรียนรู้จริงที่สอดคล้องกับบทเรียนนั้น ๆ และจัดทำ หนังสือที่หลากหลายทั้งเป็นหลักวิชาการและทั่วไปที่เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต เกมส์ที่เหมาะสม กับการเรียนรู้ สื่อโทรทัศน์ สื่อวิทยุกระจายเสียง และระบบอินเทอร์เน็ต จัดตกแต่งห้องสมุดทั้งภายใน และภายนอกด้วยไม้ดอกไม้ประดับ สะอาด สะดวก สงบ จัดวางตู้เก็บหนังสือและอุปกรณ์ให้เป็น ระเบียบ ง่าย สอดคล้องกับงานวิจัยของ บาร์เน็ต (Barnett) (Ronaid Barnett, 2014) ได้ศึกษาถึง ความคิดของการบริหารงานวิชาการพบว่าเทคโนโลยีสารสนเทศสามารถเพิ่มขีดความสามารถในการ จัดการของการบริหารงานวิชาการข้อมูลรายบุคคลในระดับลึกจะถูกนำไปรวบรวมที่สำนักงาน บริหารงานวิชาการ ทำให้ผู้ปฏิบัติงานฝ่ายวิชาการสามารถเรียกใช้ข้อมูลต่าง ๆ ทำให้มีความตั้งใจและ ร่วมมือในการทำงาน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สาคร มหาหิงค์และ เกรียงไกร ธุระพันธ์ (สาคร มหาหิงค์และ เกรียงไกร ธุระพันธ์, 2563) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาชั้น พื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 พบว่า แนวทางการ บริหารงานวิชาการ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ควรแต่งตั้งคณะทำงานบริหารหลักสูตร สถานศึกษา 2) ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ควรจัดทำแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ควรจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อม สื่อการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ 3) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ควรส่งเสริม จัดหาสื่อ และเทคโนโลยีทางการศึกษา 4) ด้าน การนิเทศภายใน ควรสร้างความตระหนัก ความรู้ ความเข้าใจ แก่ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการ นิเทศ ควรแต่งตั้ง คณะกรรมการ กำหนดหน้าที่ ในกระบวนการนิเทศอย่างชัดเจน 5) ด้านการวัดและ ประเมินผล ควรแต่งตั้งคณะกรรมการวัดและประเมินผลให้ชัดเจน ควรกำหนดระเบียบการวัดและ ประเมินผลตามหลักสูตร สถานศึกษา

องค์ความรู้ใหม่

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาวิจัย การบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ 4 ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาจังหวัดเลย ได้นำหลักอริยสัจ 4 ทางพระพุทธศาสนา มาบูรณาการ ปฏิบัติร่วมกันเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารงาน ให้ประสบความสำเร็จ เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาในปัจจุบัน หรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับด้านการจัดการศึกษา มีความสามารถในการสนับสนุนและส่งเสริม ให้ครูผู้สอน ได้พัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาด้านวิชาการ เพื่อนำไปปรับใช้ในรูปแบบโครงสร้าง ของการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนของตน อีกทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในปัจจุบันยังได้มีการพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา ทั้งทางด้านการจัดอบรม และสัมมนาต่างๆ เพื่อพัฒนางานด้านวิชาการให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา

สรุปและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ 4 ในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ผู้บริหารและครู ที่มีตำแหน่ง ระดับการศึกษา อายุและประสบการณ์ทำงาน แตกต่างกัน โดยภาพรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ได้นำหลักอริยสัจ 4 ทางพระพุทธศาสนา มาบูรณาการ ปฏิบัติร่วมกันเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารงาน ให้ประสบความสำเร็จ ซึ่งผลการวิจัยมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ดังนี้ 1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ควรจัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ 2. ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ควรจัดกระบวนการเรียนรู้ตามเนื้อหาสาระและกิจกรรมที่สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความรู้ ความสามารถ และความเหมาะสม 3. ด้านการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน ควรกำหนดระเบียบวัดและประเมินผลของสถานศึกษาตามหลักสูตรของสถานศึกษาให้ชัดเจน 4. ด้านการประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ควรจัดระบบโครงสร้างองค์กรให้รองรับการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและสนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วม 5. ด้านการพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ควรประสานความร่วมมือในการผลิต จัดทำ พัฒนาและการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอน 6. ด้านพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ควรมีสำรวจและสนับสนุนให้ครูใช้แหล่งการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งในสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น ในเขตพื้นที่การศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษาใกล้เคียง ข้อเสนอแนะเพื่อการทบทวนครั้งต่อไป

1. ควรมีการทำการวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง การพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาเพื่อสนับสนุน

การบริหารงานวิชาการ 2. ควรมีการทำการวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง การวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนโดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง และ 3. ควรมีการทำการวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง แนวทางจัดการเรียนรู้ของนักเรียนเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21

References

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2556). *นโยบายการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร : สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- คม พวงยะ. (2563). *รายงานผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน O – NET*. เลย: สำนักงานการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ เขต 7.
- ฉันทนา จันทรบรรจง. (2541). *หลักบริหารการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: ม.ป.พ.
- ชูศรี วงศ์รัตน. (2541). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย*. กรุงเทพมหานคร : เทพเนรมิตการพิมพ์.
- ประคอง กรรณสูตร. (2542). *สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: ด้านสุทธากาพิมพ์.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545, ราชกิจจานุเบกษา 119
- ภิญโญ สาร. (2526). *หลักการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร : วัฒนาพานิช.
- รุ่ง แก้วแดง. (2541). *ปฏิบัติการศึกษาไทย*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : มติชน.
- สัญญา สัญญาวิวัฒน์ และชาย สัญญาวิวัฒน์. (2550). *การบริหารจัดการแนวพุทธ*. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 7. (2564). *ไดอารี่ 64*. สำนักงานเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 7 : ขอนแก่น.
- สุวรี ศิริโกการภิมย์. (2546). *การวิจัยทางการศึกษา*. ลพบุรี : สถาบันราชภัฏเทพสตรี.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2538). *การวางแผนการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กัลยรัตน์ หล่อมนิพนธ์. “การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2”. *วารสารวิชาการและวิจัยมหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. ปีที่ 12ฉบับที่ 1 (มกราคม – มีนาคม 2565), 43.

สาคร มหาหงษ์และ เกรียงไกร ธุระพันธ์. (2563). “การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4”. *Journal of Modern Learning Development*. Vol. 5 No. 6 (November -December 2020), 175.

ชัยญา พงษ์ชัย ธนินาฏ ฌ สุนทร และภัทรพล มหาจันทร์. (2554). ปัญหาและแนวทางแก้ไขการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2. *วิทยานิพนธ์หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น กรุงเทพมหานคร.

พระอุเทน อุเทโน (สำรวกุล). (2554). ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษาอำเภอนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

ศุภรัตน์ ทรายทอง. (2551). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการและความผูกพัน ต่อโรงเรียนของครูโรงเรียน ในสังกัดเทศบาลเมืองตะกั่วป่า อำเภอตักั่วป่า จังหวัดพังงา. *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต*. สาขาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร.

Judy R Pantelides. (2012) . An Exploration of the Relationship Between Specific Instructional Leadership Behaviors of Elementary Principals and student Achievement.

Ronaid Barnett. (2 0 1 4) . *The ideal of Academic Administration*2006. [online]. accessedilfeb 2014. Available from [http:// intersciencewiley.eom/doi/10.1111/j](http://intersciencewiley.eom/doi/10.1111/j).

Van Miller. (1965). *The Public Administration of American School*. New York : Macmillan Publishing Company.